

Євген УДОД,
Голова Дніпропетровської обласної ради,
аспірант кафедри менеджменту
та управління проектами ДРІДУ НАДУ

АГЕНЦІЇ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ЯК ДІЄВА ФОРМА СПІВРОБІТНИЦТВА МІСЦЕВОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ ТА ПІДТРИМКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Співробітництво місцевої і регіональної влади щодо розвитку територій пропонує конкретні відповіді щодо поліпшення повсякденного життя місцевих громад через розвиток основних послуг, створення сприятливих умов для розвитку на місцевому рівні та підтримку поліпшення місцевого управління та децентралізації. Таким чином, якісні форми співробітництва місцевої та регіональної влади задля розвитку та підтримки децентралізації заслуговують більшої уваги [7].

У настановному документі USAID «Місцеві системи: мережа підтримки сталого розвитку» [9] визначено принципи щодо застосовування системного мислення під час спрямування зусиль щодо місцевих систем залучення. Ці принципи засновані на існуючих належних практиках, але особливо актуальні в якості практичних способів роботи з місцевими та міжнародними партнерами з метою зміцнення місцевих систем і реалізації сталого розвитку.

Десять принципів місцевих систем залучення [9]:

1. Визнання того, що завжди існує система.
2. Залучення локальних системи скрізь.
3. Капіталізація місцевої «скликанної влади» (різних місцевих «акторів»).
4. Акцентування на місцевих знаннях.
5. Картування локальної системи.
6. Цілісний дизайн.
7. Забезпечення відповідальності.
8. Додавання гнучкості.
9. Сприяння фасилітації.
10. Моніторинг та оцінювання стійкості.

Серед дієвих форм співробітництва місцевої та регіональної влади задля розвитку та підтримки децентралізації спеціалізовані видання та веб-ресурси визначають агенції місцевого розвитку [1–6; 8].

Експерт ОЕСД Дебора Монтфорд звіті щодо ролі агенції місцевого розвитку зазначає, що пошук кращих організаційних заходів щодо сприяння місцевому економічному розвитку був важливим завданням для муніципальних органів влади та їх партнерів протягом декількох десятиріч [10].

Визначають декілька хвиль формування агенцій розвитку. У 1950-х і 1960-х рр. європейські країни і муніципалітети створили кілька агентств з розвитку, деякі на муніципальному і деякі на регіональному рівні. У 1960-х і 1970-х рр. перші агенції створювались у Північній Америці із метою деіндустріалізації міст на півночі, перебудови старих промислових майданчиків

і просування нових економічних напрямів розвитку цілих міст. У 1980-х і 1990-х рр. нові агенції розвитку та корпорації були створені в багатьох частинах східної Азії, зокрема такі, що підживлюють зростання промислових та технологічних розробок, а частково, щоб створювати нові пункти прискореного міського розвитку для адаптації до зростання населення.

Протягом 1990-х років багато нових агенцій розвитку були створені в Європі, Північній Америці та Східній Азії. Місії цих агенцій є більш широкими – сприяти економічному розвитку у контексті зростаючої міжнародної та національної конкуренції у сфері інвестицій. Крім того, в 1990-і рр. і в останні 5 років, агентства з питань розвитку були створені в багатьох країнах, що розвиваються, і швидке їх поширення спостерігається і зараз.

Іноді агентства розвитку створюються «знизу-догори». В інших випадках, створення агентства з розвитку отримує мандат регіональних і національних урядів, або міжнародних донорів.

Агенції розвитку та їх інструменти можуть додавати реальну цінність реалізації стратегій економічного розвитку, тому що вони здатні [10]:

1. Агрегувати розрізнені зусилля у сфері економічного розвитку в рамках одного органу, який може генерувати реальні експертні знання й проекти.
2. Збільшити відповідність міста потребам інвесторів / девелоперів.
3. Збільшити масштаби реалізації, що уможлиблюється через реалізацію кількох програм і проектів із одночасним оперативним залученням додаткових ресурсів.
4. Підвищити репутацію та авторитет представників міста, даючи зовнішньому інвестору впевненість у процесі прийняття рішень.
5. Знайти відповідні засоби, щоб розділити витрати і ризики між учасниками процесів девелопмента та інвестування.
6. Розробити механізми «захоплення» вартості та вигод, які дозволять деякі зі здобутків економічного розвитку спрямувати до міських бюджетів і програм.
7. Розблокувати активи, що не використовуються (наприклад, у нерухомості або інфраструктурі).
8. Розробити зовсім нові джерела та інструменти для інвестування, можливо, у партнерстві із приватними фінансистами.
9. Поліпшити інвестиційну готовність ключових міських проектів через розроблення пропозицій, які зроблять їх більш привабливими для зовнішніх інвестицій.
10. Підвищити ефективність використання землі, майна та місцевих інвестиційних ринків.
11. Подолати «вади координації», що впливають із фрагментування юрисдикції.
12. Просувати й рекламувати місто або суб-регіон краще, долаючи інформаційні прогалини і асиметрію та будуючи більш чітке зображення та ідентичність.

13. Визначити чіткі повноваження та відповідальність за просування складних процесів місцевого економічного розвитку.

Таким чином, потребує подальшого наукового опрацювання обґрунтування механізму імплементації усталених практик підтримки проектів місцевого розвитку, зокрема створення мережі агенцій регіонального та розвитку, а також ресурсних центрів розвитку громад в Україні.

Список використаних джерел

1. Місцевий розвиток, орієнтований на громаду : умови та перешкоди / Міжнародний центр перспективних досліджень / Максим Борода, Олександр Татаревський, Ігор Шевляков ; літ. редак. : Надія Цісик. – К. : Оптима, 2011. – 58 с. – Режим доступу : http://cba.org.ua/one/images/stories/documents/CBA_publications/CBA_UKR.pdf.

2. Місцевий розвиток, орієнтований на громаду 3 : офіційний сайт проекту ЄС/ПРООН. – Режим доступу : www.cba.org.ua.

3. Посібник із впровадження Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» – третя фаза / Джейсінгх Сах ; Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (МРГ) ; Європейський Союз ; Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). – 2015. – 188 с. – Режим доступу : http://drive.google.com/file/d/0B38yW_liDT9aUFFNS21ONnM1bkU/view?usp=sharing.

4. Програма розвитку ООН в Україні. – Режим доступу : <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>.

5. Центр управління знаннями «Ресурсний центр зі сталого місцевого розвитку». – Режим доступу : www.rozvytok.in.ua.

6. Creating Local Development Frameworks: a Companion guide to PPS12 / Office of the Deputy Prime Minister ; Crown Copyright. – United Kingdom : Stationery Office, 2004. – 143 p. – Access mode : http://www.knowsley.gov.uk/pdf/PG09a_PlanningPolicyStatement12-ACompanionGuide.pdf.

7. Development effectiveness at the local and regional level : Fostering synergies between local and regional governments and the EU in the post-Busan era / Jean Bossuyt, Renske Steenbergen ; PLATFORMA. – 48 p. – Access mode : <http://www.platforma-dev.eu/files/upload/608/development-effectiveness-at-the-local-and-regional-level.pdf>.

8. Halkier H. Regional Development Agencies in Europe / Henrik Halkier, Mike Danson. – London & New York : Routledge, 2002. – 376 p.

9. Local systems: a framework for supporting sustained development / USAID. – Washington, DC. – April, 2014. – V, 16 p.

10. Mountford D. Organising for local development: the role of local development agencies : Summary Report / Debra Mountford ; OECD. – CFE/LEED, OECD, 2009. – 40 p. – Access mode : www.oecd.org/dataoecd/54/41/44682618.pdf?contentId=446.

11. Regional Development Agencies: The Next Generation? : Networking, Knowledge and Regional Politics / Nicola Bellini, Mike Danson, Henrik Halkier. – London & New York : Routledge, 2012. – 316 p.